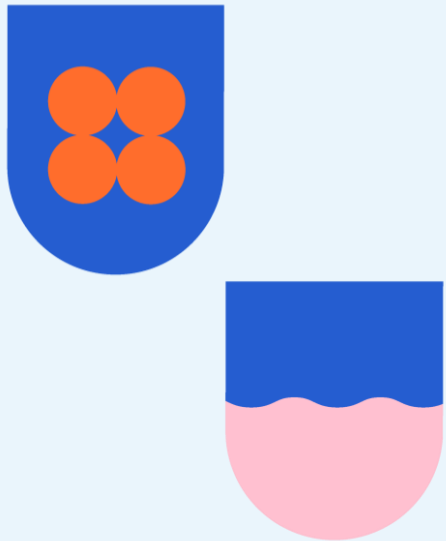

Sopimusehdot palveluita hankittaessa

Webinaari 6.10.2022 klo 14-16

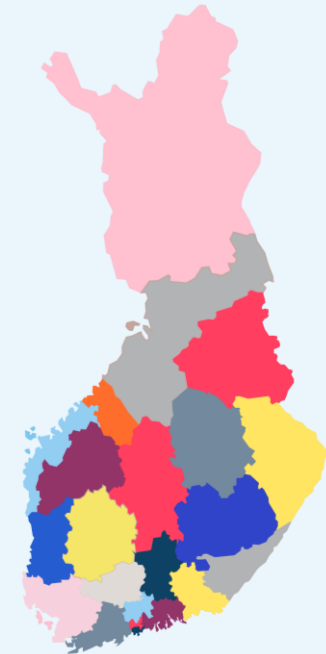
Kuntaliitto on muutoksessa kuntien ja hyvinvointialueiden tukena

Kuntaliiton muutostuki

- Ohjeita ja tukimateriaalia
- Muutostukiwebinaareja
- Verkostoja
- Muutostuki-neuvontapalvelu

www.kuntaliitto.fi/sotemuutostuki

Sote-toimeenpanoon liittyvät kysymykset ja palvelupyynnöt neuvontapyyntölomakkeella : www.kuntaliitto.fi/neuvontapyynto

Syksyn muutostukitilaisuuksien aiheita

(järjestäminen/tuottaminen/hankinnat)

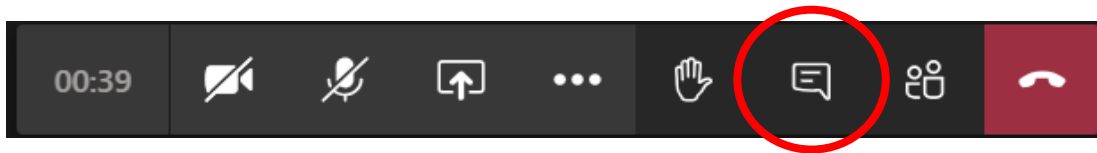

- Hoitopaikan valinta ja kotikunnan muutokset 13.9.
- Riittävä oma tuotanto ja palveluiden hankinta 29.9.
- **Sopimusehdot palveluita hankittaessa 6.10.**
- Sisäinen valvonta ja omavalvonta 27.10.

www.kuntaliitto.fi/sotemuutostuki

Yleistä tilaisuuden läpiviennistä

- Tilaisuus tallennetaan ja tallenne on käytettävissä ilmoittautuneille kahden viikon ajan
- Alustajille voi esittää kysymyksiä tai kommentteja keskusteluikkunan kautta koko tilaisuuden ajan

- Suullisille kommentteille ja kysymyksille on varattu aikaa tilaisuuden loppuun. Puheenvuoropyynnöt joko ”nosta käsi” – toiminnolla tai keskusteluikkunan kautta.

- Mikrofonit ovat alussa kaikilla osallistujilla kiinni, kun ne avataan keskusteluosiossa, niin pyydämme ystävällisesti pitämään mikrofonia mykistettynä, kun et ole itse äänessä, taustahälinän minimoimiseksi

Sopimusehdot palveluita hankittaessa

Ohjelma

- **Johdanto aiheeseen**, johtava lakimies Johanna Sorvettula, Kuntaliitto
- **Sopimusehdot palveluita hankittaessa**, johtava lakimies Katariina Huikko, Kuntaliitto
- **Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen**, konsernilakimies Anu Salonen, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
- **Saapuneita kysymyksiä ja vastauksia**

Johdanto aiheeseen

johtava lakimies Johanna Sorvettula, VT, eMBA
Kuntaliitto

**KUNTA
LIITTO**

**SOPIMUSHALLINNAN
PERIAATTEET –
MALLIPOHJA KUNNILLE**

**KUNTA
LIITTO**

**SOPIMUSHALLINNAN
PERIAATTEET –
MALLIPOHJA
HYVINVOINTIALUEILLE**

**KUNTA
LIITTO**

**HANKITTAVIEN PALVELUJEN
SOPIMUSEHDOT JA
VARAUTUMINEN SOPIMUKSEN
PÄÄTTYMISEEN**

Opas

**KUNTA
LIITTO**

**KUNTIEN JA
HYVINVOINTIALUEIDEN
SOPIMUSHALLINNAN
OHJEET – MALLIPOHJA**

Hankittavien
palvelujen
sopimusehdot ja
varautuminen
sopimuksen
päättymiseen. Opas

Sisältö

1	Tarkoitus ja tausta.....	6
2	Sisältö, määrä ja laatu	18
2.1	Määritelmät.....	18
2.2	Sopimusehdot.....	19
2.3	Palvelukuvaus.....	20
3	Ohjaus ja valvonta.....	24
3.1	Ohjauksen ja valvonnan tason määrittely	25
3.2	Ohjauksen ja valvonnan keinot	26
4	Palveluntuottajan vakavaraisuuden varmistaminen	30
5	Allihankkijoiden käyttämisen hyväksyntä.....	35
6	Korvauksen alentaminen ja maksamisesta pöytätyminen.....	37
7	Sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta	41
7.1	Sopimuksen irtisanominen.....	41
7.2	Sopimuksen purkaminen.....	43
8	Häiriötilanteet ja poikkeusolot	46
8.1	Lainsäädäntötausta	49
8.2	Mallisopimusehdot. Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyvä varautuminen ja toiminnan jatkuvuuden hallinta.....	53
8.2.1	Riskiluokka 1 (Toiminnallinen riski)	58
8.2.2	Riskiluokka 2 (Taloudellinen riski).....	64
8.2.3	Riskiluokka 3 (Taloudellinen ja toiminnallinen riski).....	71
8.3	Mallisopimusehdot. Sopimuksen päättymiseen ja rikkomis- ja häiriötilanteeseen liittyvä varautuminen ja toiminnan jatkuvuuden hallinta	78
8.3.1	Esimerkkinä: Palvelupoikkeamat ja muut virheet.....	79
8.3.2	Esimerkkinä: Vakuudet	81
8.3.3	Esimerkkinä: Hyvinvointialueen välitön avustamisvelvollisuus	82
8.3.4	Esimerkkinä: Ylivoimainen este.....	83

Hankittavien palvelujen sopimusehdot ja varautuminen sopimuksen päättymiseen

- Oppaan tarkoituksena on kartoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021, myöhemmin sote-järjestämislaki) edellytetyjä välttämättömiä sopimusehtoja, jotka täydentävät lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016).
- Oppaassa on myös valikoima erityyppisiä sopimusehtolausekkeitä.
- Lisäksi opas toimii hyvinvointialueilla **muistilistana** sopimuksia ja hankintoja tekeville.
- Sotejärjestämislain 15 §:ssä todetaan, että hankkiessaan palveluja sopimukseen perustuen hyvinvointialueen on varmistettava, että se pystyy huolehtimaan vastuistaan ja palvelutoiminnan jatkuvuudesta sopimuksen voimassa ollessa ja sen päättyessä sekä mahdollisissa sopimuksen rikkomis- ja häiriötilanteissa, muissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Järjestämisvastuu palvelujen tuottamisessa

1

Omana toimintana

2

**Yhteistoiminnassa
muiden
hyvinvointi-
alueiden kanssa**

3

**Perustaa tai olla
osakkaana
osakeyhtiössä tai
muussa
yksityisoikeudellise
ssa yhteisössä**

4

**Hankinnat
yrityksiltä**

- Yksityinen palveluntuottaja
ml. In house yhtiöt
ml. markkinoilla toimivat
kuntien omistamat yhtiöt

2-4 +

**Sote
järjestämisvastuun
harkintavallan
rajaukset**

**Riittävä oma palvelutuotanto
järjestämisvastuunsa
toteuttamiseksi (8 §)**

2-4 +

**Sote-
järjestämislain 3
luvun säännösten
soveltaminen**

sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut +
käyttöön liittyvä muu tuki, jota ei ole
määritelty varsinaiseksi sosiaali- ja
terveydenhuollon palveluksi esimerkiksi
sosiaali- ja potilasasiain toiminta.

X

Hyvinvointialue ei saa hankkia yksityiseltä palveluntuottajalta:

- 1) palveluja, joihin sisältyy julkisen vallan käyttöä, jollei lailla erikseen toisin säädetä;
- 2) sosiaalihuoltolain 15 §:ssä tarkoitettua yksilö- ja perhekohtaista sosiaalityötä eikä 29 §:ssä tarkoitettua sosiaalipäivystystä;
- 3) terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettuja kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluja lukuun ottamatta mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua perusterveydenhuollon päivä- ja iltä-aikaista kiireellistä vastaanottoa; eikä
- 4) terveydenhuoltolain 40 §:ssä tarkoitettua ensihoitopalvelua lukuun ottamatta mainitun lain 40 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja palveluja ja 2 kohdassa tarkoitettua muuta palvelua kuin ensihoitopalvelun kokonaisvalmiuden ylläpitämistä eikä ensihoitopalvelusta vastaavan lääkärin tai kenttäjohtajan tehtäviä, jotka on hoidettava kaikilta osin virkasuhteessa.

Sote-muutostuki

KUNTA-
LIITTO

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan välisessä sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) hankittavien palvelujen sisällön, määrän ja laadun toteuttamisesta;
- 2) käytännön järjestelyistä, joilla hyvinvointialue huolehtii järjestämisvastuuseensa kuuluvasta ohjaamisesta ja valvonnasta;
- 3) yksityisen palveluntuottajan vakavaraisuuden ehdoista;
- 4) mahdollisten alihankkijoiden käyttämisen menettelyistä ja siitä, miten hyvinvointialue antaa hyväksyntänsä alihankkijoiden käyttämiseen;
- 5) häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyvästä varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta;
- 6) sopimuksen mukaisen korvauksen alentamisesta ja sen maksamisesta pidättymisestä yksityisen palveluntuottajan virheen perusteella;
- 7) sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta; sekä
- 8) sopimuksen päättymiseen ja sopimuksen rikkomis- ja häiriötilanteeseen liittyvästä varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta.

Lisäksi sopimuksen kohteen laatuun ja laajuuteen liittyvissä muissa ehdoissa tulee huomioida sopimusaikaiset tarpeet muutoksille.

Hyvinvointialuelaki

2 luku

Hyvinvointialueen tehtävät ja järjestämisvastuu

Järjestämisvastuu 7 §

Palvelujen tuottaminen 9 §

Tuottamista koskevan vastuun toteuttaminen ja sen valvonta 10 §

Hyvinvointialue vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:

- 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;**
- 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä;**
- 3) tuottamistavan valinnasta;**
- 4) tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta;**
- 5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.**

Järjestämislaki

1 luku – Yleiset säännökset

Määritelmät 2 §

Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus 4 §

Palvelujen kieli 5 §

**Laissa tarkoitetaan
4) yksityisellä
palveluntuottajalla osake-
yhtiötä, osuuskuntaa ja muuta
yhtiötä sekä yhdistystä,
säätiötä ja itsenäistä
ammattinharjoittajaa, joka
tuottaa hyvinvointialueelle
sopimuksen perusteella
sosiaali- ja terveydenhuollon
palveluja;**

**Hyvinvointialueen on
turvattava
järjestämisvastuullaan
olevien sosiaali- ja
terveydenhuollon
palvelujen esteettömyys ja
saavutettavuus.**

Järjestämislaki

2 luku - Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen mm.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu 8 §

Palvelustrategia 11 §

Sotejärjestämislain 8 §:n mukaan hyvinvointialueella on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa.

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa.

Järjestämislaki

3 luku - Palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

Edellytykset palvelujen hankkimiselle yksityiseltä palveluntuottajalta 12 §

Yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset 14 §

Hankittavien palvelujen sopimusehdot ja varautuminen sopimuksen päättymiseen 15 §

Palvelujen hankintaa koskevan päätöksen perusteleminen 16 §

Yksityisen palveluntuottajan velvollisuudet 18 §

Hyvinvointialue voi antaa julkisen hallintotehtävän muulle kuin viranomaiselle vain, jos siitä lailla erikseen säädetään.

Järjestämislaki

6 luku Omavalvonta ja viranomaisvalvonta

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan omavalvonta 40 §

Hyvinvointialueen ohjaus- ja valvontavelvollisuus 41 §

Viranomaisvalvonta ja siihen liittyvä ohjaus 42 §

Valvonnalla tarkoitetaan sitä, että palvelut ja niiden yhdenmukaisuus, saatavuus ja saavutettavuus, tuotannon toteutustavat sekä niiden toteuttamisen muodot yhteensopivana kokonaisuutena vastaavat tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia sekä hyvinvointialueiden ohjausta.

Kiitos!

Johanna Sorvettula
johanna.sorvettula@kuntaliitto.fi
@JoxiSorvettula

www.kuntaliitto.fi

Sote järjestämislain 15 §:n mukaiset sopimusehdot palveluita hankittaessa

Muutostukiwebinaari 6.10.2022

Johtava lakimies Katariina Huikko @katariinahuikko

Sisältö

- Perusasiat haltuun
- Keskeisiä lainkohtia
- Sote järjestämislain 15 §:n edellyttämät sopimusehdot
- Mistä lisätietoa

Perusasiat haltuun

Hyvinvointialueuudistus ja hankintanäkökulmat

- Voimaannpanolaki
- Hankintalaki

Sopimusten siirto

Hyvinvointi-alueen hankinnat

- Järjestämislaki
- Hankintalaki
- Voimaannpanolaki

- Voimaannpanolaki
- Hyvinvointialuelaki
- Hankintalaki

Toimivalta-kysymykset vastuun siirtymässä

Tukipalvelut/sidosyksiköt

- Hyvinvointialuelaki
- Järjestämislaki
- Hankintalaki

HVA-uudistus ja hankintojen tekeminen

Kunnilla ja kuntayhtymillä on mahdollisuus kilpailuttaa sopimuksia myös sellaisiin kokonaisuuksiin, jotka tulevat siirtymään hyvinvointialueille. Hyvänä käytäntönä yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen väliaikaishallinnon kesken. Sopimuksessa on hyvä ennakoida sopimusten siirto. Sopimuskauden pituus ja laajuus kannattaa neuvotella yhteistyössä kunta/VATE.

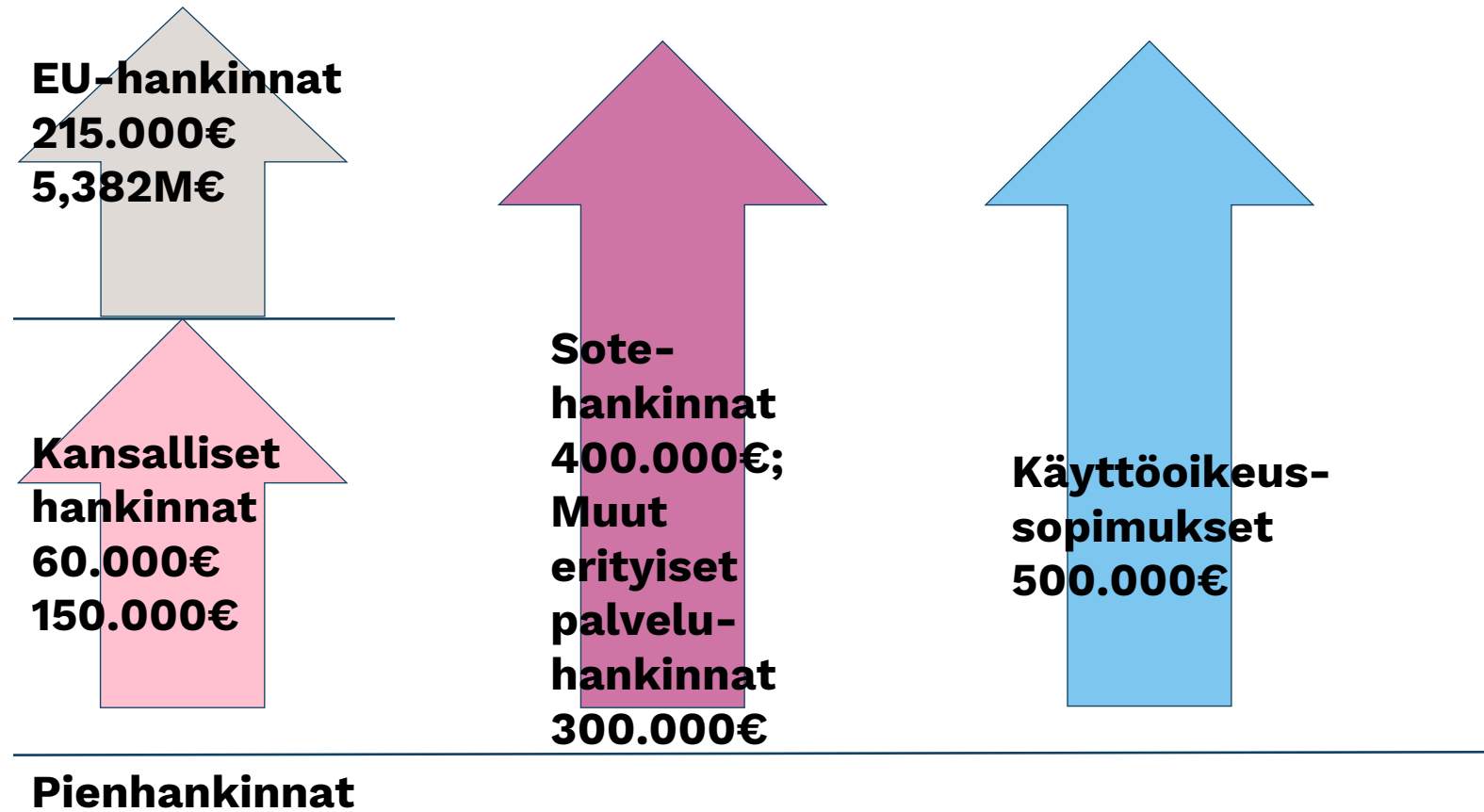
Kuntien ja kuntayhtymien toimivaltaa rajoittavat rajoituslaki ja voimaanpanolaki.

Aluevaltuustojen aloittaessa hankintapäätökset mahdollista viedä valtuustolle, hallitukselle tai viranhaltijalle (hyvinvointialueen hyväksytyn hallintosäännön toimivaltajaon mukaisesti). HVA:lla mahdollisuus tehdä pidempiaikaisia sopimuksia kuin väliaikaishallinnon aikana. Mahdollisuus ottaa optiokausia käyttöön VATE:n kilpailuttamista sopimuksista. HVA:lla on mahdollisuus osallistua yhteishankintoihin. Uusissa sopimuksissa huomioitava, että siirtyviä, olemassaolevia sopimuksia on paljon eikä päällekkäisyyttä kannata lisätä.

Hyvinvointialueiden kunnilta siirtyneissä hankintasopimuksissa huomioitava, että niissä voi olla päällekkäisyyksiä ja toisaalta myös aukkoja. Hyvinvointialueen kannattaa tehdä prioriteettijärjestys kilpailutettaville kokonaisuuksille.

**Järjestämislain 3 luku ei
poista velvollisuutta
noudattaa hankintalakia**

Hankintalaki: Kynnysarvot ja menettelyt

Sosiaali- ja terveystalvetut sekä muut erityiset palvelut

- **Hankintalain OSA III, luku 12**
- Noudatettava myös osien I ja IV säännöksiä
- Sosiaali- ja terveystalvetut, kynnysarvo 400.000e
- Erityiset palveluhankinnat, kynnysarvo 300.000e
- **Keskeinen dokumentti: Lain liite E**
 - Huom. Paitsi sote-palveluihin, luvun säännöksiä sovelletaan myös muihin erityisiin palveluihin
 - Liite määrittää CPV-koodikohtaisesti, mitkä palvelut ovat 12 luvun menettelyjen piirissä

Liite E

Sote-palvelut, kohdat 1-4

- terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut ja niihin liittyvät palvelut
- sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut
- pakollisen sosiaaliturvan palvelut (jos kuuluvat soveltamisalaan)
- sosiaalietuuspalvelut

Ks. koko lista

<https://www.hankinnat.fi/sote-hankinta/liitteen-e-cpv-koodit>

Muut erityiset palveluhankinnat, kohdat 5-15

- muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut
- uskonnollisten järjestöjen palvelut
- hotelli- ja ravintolapalvelut
- oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois lain soveltamisalasta
- muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut
- yhteiskunnalle tuotettavat palvelut
- vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois soveltamisalasta
- tutkinta- ja turvallisuuspalvelut
- kansainväliset palvelut
- postipalvelut
- sekalaiset palvelut

UKK: Voiko hyvinvointialue toimia hankintayksikkönä jo ennen vuotta 2023?

- Hyvinvointialue voi toimia hankintayksikkönä tietyin rajauksin jo vuonna 2022.
- Hyvinvointialueella on mahdollisuus tehdä väliaikaishallintoa pidempiaikaisia sopimuksia ja mahdollisuus ottaa sote-uudistuksen väliaikainen valmistelutoimielimen eli VATE:n kilpailuttamista sopimuksista käyttöön optiokausia. Hyvinvointialueella on myös mahdollisuus osallistua yhteishankintoihin. Uusissa sopimuksissa on huomioitava, että siirtyviä, olemassa olevia sopimuksia on paljon eikä päällekkäisyyttä kannata lisätä. Hankinnoista päätetään hyvinvointialueilla niiden toimivaltasäännösten mukaisesti.
- Kilpailutusten perusteella tapahtuvat järjestämisvastuuseen perustuvat ostot voivat alkaa vasta vuoden 2023 alussa, kun järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueille.
- Myös nykyiset sairaanhoitopiirit, kunnat tai kuntayhtymät voivat tehdä hankintoja vuonna 2022 hyvinvointialueen tarpeet huomioon ottaen. Kilpailutuksessa ja sopimuksessa tulee tällöin huomioida sopimuksen siirtyminen.

Keskeisiä lainkohtia

Järjestämislain ja hankintalain rajapinnalla

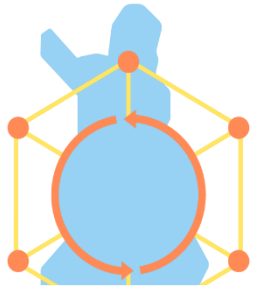
UKK: Tuleeko voimaanpanolaista tai järjestämislaista jotain hankintalakia tiukempia reunaehdoja?

- **Järjestämislain 3 luvussa** on määritelty palveluiden kilpailuttamisen reunaehdot, vrt. hankintalain 12 luku
 - Huom. 12 §, jossa määritelty milloin ei saa lainkaan käyttää ostopalveluita
 - 14 § Yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset
 - 15 § Pakolliset sopimusehdot
 - 17 § Alihankinnan käyttäminen ja sen rajoitukset
 - 16 § Hankintapäätöksen perusteleminen
 - Huom. myös 19 ja 20 §:t hallinnon yleislakien soveltamisesta sekä rikosoikeudellisen vastuun soveltamisesta yksityiseen palveluntuottajaan
- Voimaanpanolaki 1.3 §: Lain 14 §:n 2–9 momenttia koskien yksityiseen palveluntuottajaan kohdistuvia vaatimuksia ja 15–17 §:ää koskien hankittavien palvelujen sopimusehtoja, hankintapäätöksen perustelemista ja yksityisen palveluntuottajan alihankintaa sovelletaan **vain hyvinvointialueiden itse tekemiin sopimuksiin**, mutta ei niille kunnilta ja kuntayhtymiltä siirtyviin sopimuksiin, jolleivät sopimusosapuolet toisin sovi.

Eli käytännössä...

- Milloin ja millä edellytyksillä voi hankkia yksityiseltä = 12§
- Milloin ei voi hankkia yksityiseltä = 12§
- Millainen yksityisen kumppanin tulee olla = 14§
- Millainen yksityisen kumppanin alihankkija voi olla ja paljonko tämä voi toteuttaa sopimuksesta = 14§ ja 17§
- Mitkä ovat yksityisen kumppanin vähimmäisvelvollisuudet = 18§
- Mitä sopimusehtoja hankintasopimuksessa on vähintään huomioitava = 15§
- Mitä hankintapäätöksessä on huomioitava = 16§

Hyvinvointialueen harkinnassa

Hyvinvointialuestrategia ja palvelustrategia

- Strategiset valinnat ja linjaukset hankintojen osalta, mitä hankintaan, mitä painotetaan
- Yhteistyössä johto, substanssiasiantuntijat, hankinta-asiantuntijat
- Hankintasopimukset osana sopimushallinnan periaatteita

Hankintaprosessit

- Hankinnan konkreettinen toteuttaminen, hankintaprosessit
- Substanssiasiantuntijoiden ja hankintatoimen roolit prosesseissa ja menettelyissä
- Miten järjestämislain velvoitteet toteutuvat hankinnan osalta
- Miten hoidetaan hankintapäätöksen perustelu yhteistyössä

Sopimuksen mukainen toiminta sopimuskaudella

- Miten kumppanilta saadaan sopimuskaudella se, mitä tilataan, sopimuksen valvonta
- Sopimussyhteyshenkilö/t
- Substanssiasiantuntijoiden ja hankintatoimen roolit sopimuksen toteuttamisessa ja valvonnassa
- Sopimushallinnan ohjeet

Palvelujen hankintaa koskevan päätöksen perusteleminen

- Järjestämislain 16 §
- Sen lisäksi, mitä hankintalain 123 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 45 §:ssä säädetään, hyvinvointialueen 12 §:ssä tarkoitettujen **palvelujen hankkimista koskevassa hankintapäätöksessä** on ilmentävä **perustelut siitä, että**
 - **palvelujen hankinnalle on olemassa 12 §:ssä tarkoitettut edellytykset sekä siitä,**
 - **kuinka hyvinvointialue kykenee toteuttamaan 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa hankkiessaan palveluja.**
 - Lisäksi perusteluista on ilmentävä, **miten hyvinvointialue on huolehtinut 15 §:ssä tarkoitetuista velvoitteistaan.**

Järjestämislain 16 §:n mukainen päätöksen perusteluvelvollisuus

Hankintalaki 123§

- Hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.
- Päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on käytävä ilmi ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, joita ovat ainakin ehdokkaan, tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisen perusteet sekä keskeiset perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty. Päätöksessä, joka koskee puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan kilpailuttamista, on riittävää todeta seikat, jotka osoittavat, että tarjousten valinta- ja vertailuperusteita on sovellettu 43 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Hallintolaki 45§

- Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.
- Poikkeuslista, milloin päätöksen perustelut voidaan jättää antamatta

Järjestämislaki 12§, 8§, 15 §

- 12§:n edellytysten toteutuminen
- Kuinka 8§:n mukainen järjestämisvastuu toteutuu
- Miten 15§:n velvoitteet on huomioitu

Eli käytännössä...

- Jotta päätös on selkeä, jaottele päätös eri otsikoiden alle
- Tarkista, että jokaisen lain mukainen perusteluvelvollisuus toteutuu
 - Huom. hankintalain HE 115/2022 eduskunnan käsittelyssä
- Huomioi eri muutoksenhakukeinot ja -kiellot
- Muista hyvä ja selkeä virkakieli!

Sote järjestämislain 15 §:n edellyttämät sopimusehdot

Hankittavien palvelujen sopimusehdot ja varautuminen sopimuksen päättymiseen

- Hankkiessaan palveluja sopimukseen perustuen hyvinvointialueen on varmistettava, että se pystyy huolehtimaan vastuistaan ja palvelutoiminnan jatkuvuudesta sopimuksen voimassa ollessa ja sen päättyessä sekä mahdollisissa sopimuksen rikkomis- ja häiriötilanteissa, muissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
- Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan välisessä **sopimuksessa on sovittava ainakin:**
 - 1) hankittavien palvelujen sisällön, määrän ja laadun toteuttamisesta
 - 2) käytännön järjestelyistä, joilla hyvinvointialue huolehtii järjestämisvastuuseensa kuuluvasta ohjaamisesta ja valvonnasta
 - 3) yksityisen palveluntuottajan vakavaraisuuden ehdoista
 - 4) mahdollisten alihankkijoiden käyttämisen menettelyistä ja siitä, miten hyvinvointialue antaa hyväksyntänsä alihankkijoiden käyttämiseen
 - 5) häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyvästä varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta
 - 6) sopimuksen mukaisen korvauksen alentamisesta ja sen maksamisesta pidättymisestä yksityisen palveluntuottajan virheen perusteella
 - 7) sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta
 - 8) sopimuksen päättymiseen ja sopimuksen rikkomis- ja häiriötilanteeseen liittyvästä varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta

Pakolliset sopimusehdot (15§)

Palvelun sisältö

Palvelunkuvaus

Ohjaus ja valvonta

**Sopimuksen
valvonnan ja
yhteistyön
suunnitelma**

Kumppani

**Tarjouspyyntö
liitteineen,
luonnos
sopimukseksi**

Alihankinta

**Tarjouspyyntö
liitteineen,
luonnos
sopimukseksi**

**Häiriötilanteet,
varautuminen,
jatkuvuus**

**Varautumisen
ja jatkuvuuden-
hallinnan
asiakirjat**

**Korvauksen
alentaminen, sop.
päättäminen**

**Hinnanalennus-
ja
sopimussakko-
taulukot,
luonnos
sopimukseksi**

Palvelun sisältö

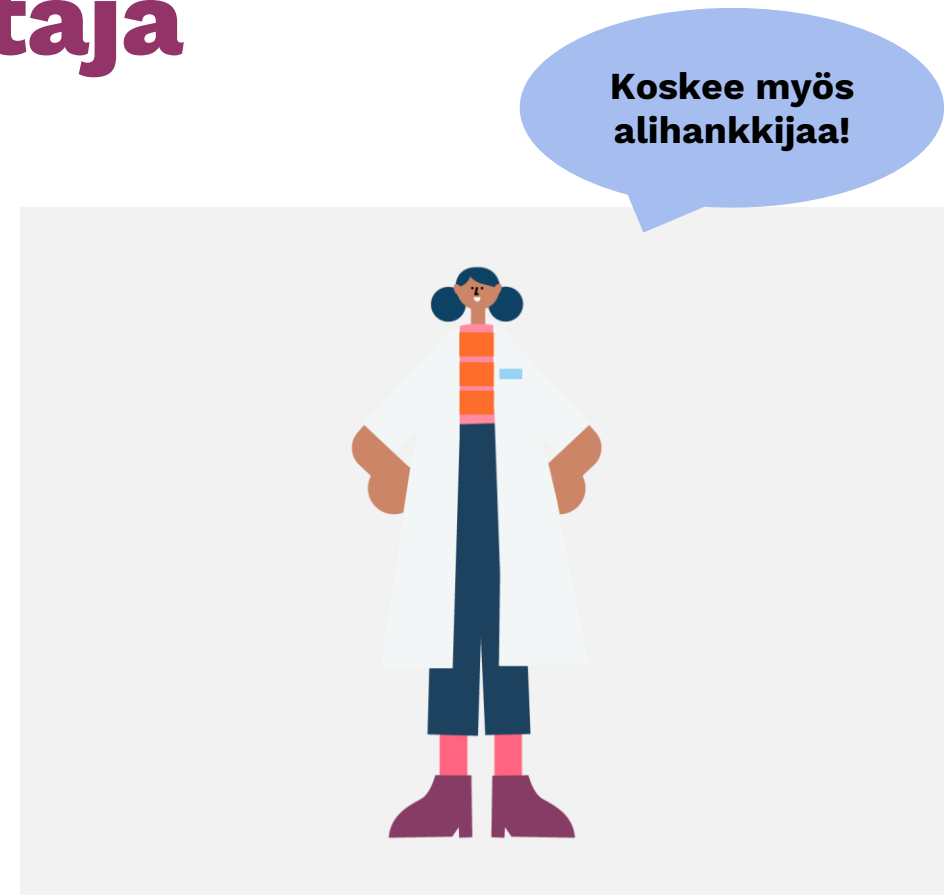
- Hyvinvointialueen ja ostopalvelutuottajan välisessä sopimuksessa on sovittava ainakin tilattavan palvelun sisällön, määrän ja laadun toteuttamisesta. Lisäksi on sovittava kilpailutuksessa palvelun hinnasta ja millä tavoin hinnat muuttuvat sopimuskauden aikana.
- + Hankintalain 108 §
- JYSE 2014, päivitysversio 04/2022
 - Määritelmät (kohta 1)
 - Palvelun sisältö (kohta 4)
- Pohdintaan:
 - Onko JYSE riittävä?
 - Palvelunkuvaus sisällön ja laadun takeena

Ohjaus ja valvonta

- Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan välisessä sopimuksessa on sovittava käytännön järjestelyistä, joilla hyvinvointialue huolehtii järjestämisvastuuseensa kuuluvasta ohjaamisesta ja valvonnasta
- Hyvinvointialuelain 10 §
- Sote järjestämislaki 6 luku
- Hankintasopimuksen liitteeksi sopimuksen valvonnan ja toimittajayhteistyön suunnitelma, jossa määritellään käytänteet yhteistyön, ohjauksen ja valvonnan toteuttamiseksi.
 - Hyvinvointialueen ohjaus
 - Palveluseurantakokoukset
 - Tarkastuskäynnit
 - Palveluntuottajan raportointivelvollisuus
 - Reklamaatiokäytännöt
 - Tarkastuskäytännöt vakavien puutteisen varalle

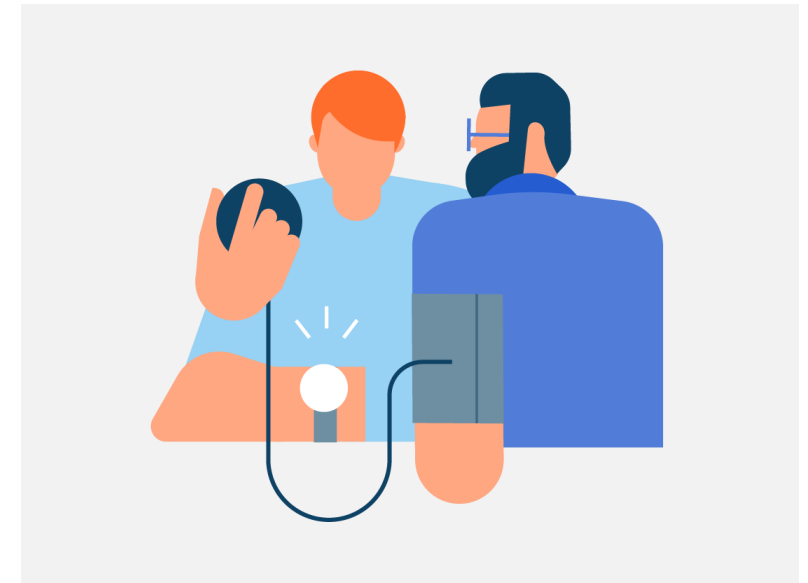
Yksityinen palveluntuottaja

- Riittävä osaaminen
- Toiminnan edellyttämä ammattihenkilöstö
- Riittävän vakavarainen
- Ei saa olla konkurssissa
- Ei vakavia tai toistuvia puutteita asiakas- ja potilasturvallisuudessa
- Täysi-ikäisyys, ei rajoitettu toimintakelpoisuus, ei saa olla liiketoimintakiellossa
- Nimettävä toiminnasta vastaava vastuuhenkilö + toimintokohtaiset vastuuhenkilöt

Yksityisen palveluntuottajan (vähimmäis)velvollisuudet

- **Yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan** on toiminnassaan:
 - 1) noudatettava julkisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevia lakisääteisiä sisältö- ja laatuvaatimuksia
 - 2) **noudatettava palvelujen tuottamista koskevaa sopimusta**
 - 3) noudatettava hyvinvointialueen järjestämisvastuunsa nojalla yksityiselle palveluntuottajalle antamia **ohjeita**
 - 4) varmistettava hallinnon yleislakien noudattaminen tuottamissaan palveluissa
 - 5) noudatettava hyvinvointialueen määrittelemiä palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja ja toimittava integraation toteutumisen edellyttämässä **yhteistyössä** hyvinvointialueen ja muiden palveluntuottajien kanssa

Yksityisen palveluntuottajan alihankinta

- Yksityisen palveluntuottajan on mahdollista käyttää alihankintaa
- Edellyttää, että siitä on sovittu hyvinvointialueen kanssa
- Palveluntuottajan on ilmoitettava käytettävät alihankkijat ja selvitys siitä, miten ne täyttävät yksityiselle palveluntuottajalle asetetut vaatimukset
- Palveluiden hankkiminen alihankkijalta on mahdollista vain, jos hyvinvointialue on hyväksynyt alihankkijan
- Yksityinen palveluntuottaja on kokonaisvastuussa tuottamastaan palvelusta ja vastaa myös alihankkijan yksittäiselle asiakkaalle antamasta palvelusta
- Yksityinen palveluntuottaja vastaa osaltaan alihankkijoiden ohjauksesta ja valvonnasta
- Yksityinen palveluntuottaja on velvollinen huolehtimaan, että alihankkija noudattaa lainsäädännön vaatimuksia

Muista ainakin

Vakavaraisuus

- Huomioi sote järjestämislain edellytykset
- Huomioi hankintalain mahdollistamat asiat kilpailutuksessa
- Huomioi ja varmista, että ehdot täyttyvät myös sopimuskaudella

Alihankinta

- Arvioi hankinnan kohteen kautta, miten alihankkijoita voidaan käyttää ko. kokonaisuudessa
- Arvioi hankinnan kohteen kautta, millainen alihankkijoiden hyväksymismekanismi sopimukseen liitetään
- Huomioi ja varmista, että ehdot täyttyvät myös sopimuskaudella

Korvauksen alentaminen ja maksamisesta pidättäytyminen

- Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan välisessä sopimuksessa on sovittava korvauksen alentamisesta ja sen maksamisesta pidättäytymisestä yksityisen palveluntuottajan virheen perusteella.
- JYSE palvelut 2014, päivitysversio 04/2022
 - Kohta 13 (virhe, hinnanalennus ja sopimuksen purkaminen)
 - Kohta 1 (virheen määritelmä, kytkös 4 lukuun)
- Pohdintaan:
 - Virheen tai laiminlyönnin määritelmä, vakavuus ja seuraukset
 - Jos palvelussa on virhe, tilaajalla on oikeus saada palveluntuottajalta hinnanalennusta **suhteessa virheen vakavuuteen**
 - Oikeus hinnanalennukseen virheen perusteella
 - Maksamisesta pidättäytyminen virheen perusteella
 - Tarjouspyyntöasiakirjoihin hinnanalennus- tai sopimussakkotaulukot?
- HUOM. Reklamoinnin merkitys!

Sopimuksen irtisanominen ja purkaminen

- Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan välisessä sopimuksessa on sovittava sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta.
- Erotettava toisistaan irtisanominen ja purkaminen
 - Edellytykset ja seuraukset ovat erilaiset
- Pohdintaan:
 - JYSE, JIT, omat ehdot?
 - Irtisanomisaika, ilmoittaminen, palveluiden jatkuvuus irtisanomisaikana
 - Purkamisen edellytykset, olennainen sopimusrikkomus, kirjallinen ilmoitus, ajankohta
 - Avustamisvelvollisuus (vs. JYSE, 23 kohta)
- HUOM. Hankintalaki 137 § ja JYSE (18): Irtisanominen päättymään välittömästi erityistilanteissa

Mistä lisätietoa?

Usein kysytyt kysymykset hankintoihin liittyen

- **Julkisten hankintojen neuvontayksikön** usein kysytyt kysymykset **hyvinvointialueuudistukseen** liittyen: www.hankinnat.fi
- <https://www.hankinnat.fi/sisallon-maarittely/toimialakohtaisia-ohjeita/hyvinvointialueuudistus-UKK> (suora linkki)
- Palveluposti: hankinnat@kuntaliitto.fi

Kiitos ja tsemppiä hankintoihin!

Katariina Huikko
Johtava lakimies
0505664327

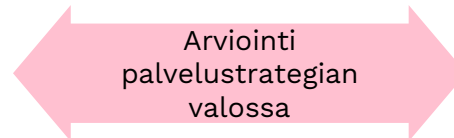

www.kuntaliitto.fi

Kysymyksiä ja vastauksia

Hankinnan perusteleminen: kyky toteuttaa järjestämisvastuunsa

Palvelun ominaisuudet
• Palvelua käyttävät asiakasryhmät • Ennuste palveluntarpeesta alueella
• Palvelun erityispiirteet • Potilas-/asiakasryhmän erityistarpeet • Palvelun rooli hoito-/palvelupolulla
• Palvelun edellyttämä erityisosaaminen • Tuloksellisuuden, vaikuttavuuden ja laadunvalvonnan tarpeet
• Asiakkaan/potilaan itsemääräämisoikeus palvelussa • Kielelliset oikeudet

Hyvinvointialueen ominaisuudet
• Väestön/asiakasryhmän hyvinvoinnin ja tarpeiden seurantatieto • hoitotakuun/hoitajamitoituksen seuranta
• Tuotannon tapoja koskevat strategiset linjaukset • Palveluintegraatio strategiassa
• Palveluyksikkö- ja henkilöstörakenne • Koulutus- ja kehittämistarpeet alalla • Laadunvalvonnan keinot ja osaaminen
• Julkisen vallan käyttö, hankintoja koskevat rajoitukset • Omavalvontaohjelma

Muistilista: hankinnan perusteleminen

Sotejärjestämislain edellyttämät perustelut omana kokonaisuutena hankintapäätöksessä

- ✓ Hankittavan palvelun rooli sote-palvelustrategiassa tunnistettu
- ✓ Sote-järjestämislain 12 §:n rajoitukset arvioitu
- ✓ Palvelun ohjauksen ja omavalvonnan edellyttämä osaaminen varmistettu
- ✓ Hankintasopimuksen ehdoissa huomioitu sote-järjestämislain 15 §

Kiitos.

kuntaliitto.fi/sotemuutostuki

www.kuntaliitto.fi